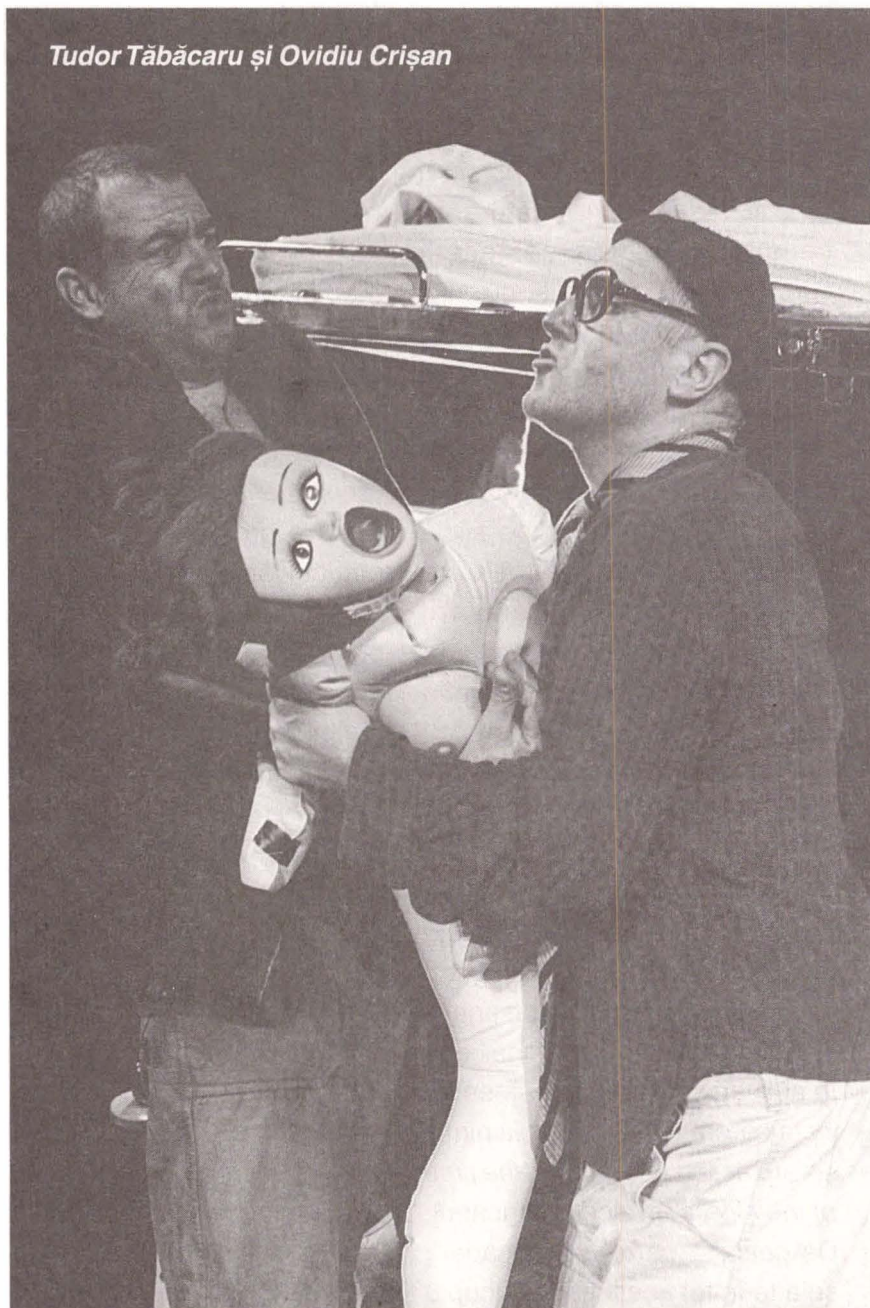

Cristina MODREANU

Ce mi-ar plăcea mie să văd

„Scriu ce mi-ar plăcea mie să văd“ declară Oliver Bukowski, unul dintre cei mai apreciați dramaturgi germani ai acestui moment, a cărui piesă, *La Dallas*, a fost montată recent la Piatra Neamț de Vlad Massaci. Iar ceea ce-i place lui Bukowski să vadă pe scenă sunt oamenii zilelor noastre, cu întâmplările, chiar lipsite de *glamour*, prin care ei trec. Asemeni nouă, tuturor, și Bukowski este spectatorul unor vremuri încrâncenate, complicate din punct de vedere politic, cu societăți în continuă schimbare, care agresează individul, îl scot din tiparele cu care el era obișnuit, poate și fericit, pentru a-l asasina cu altele, nefamiliare lui... Ca cetățean al Germaniei reunite, Oliver Bukowski nu poate să nu observe tensiunile latente (sau chiar exprimate) dintre foștii RDG-iști și „confrații“ lor, spre care au alergat cu atâta bucurie după prăbușirea Zidului Berlinului. Aceștia i-au strâns „părintește“ la piept, asemeni unor tineri părinți care se bucură inconștient că vor avea un copil, fără să-și dea seama că nu au cu ce să-l hrănească, fapt pe care au început deja să-l regrete. De cealaltă parte, „binefacerile“ occidentale au început să curgă – șomaj, sărăcie, criminalitate

Tudor Tăbăcaru și Ovidiu Crișan

etc. Le știm prea bine, am fost și noi dăruiți cu ele... Toate aceste contraste, toate temerile generate de lipsa siguranței zilei de mâine, toate efectele preluării

neconștiente a unor clișee – ca într-un transplant eșuat – le redă dramaturgul în piesa *La Dallas*, subintitulată (sarcastic, aș zice) „comedie de bulevard“.

Două cupluri găsim în scenă, a căror evoluție alternează: primul este alcătuit din *Horst Pashke* (Tudor Tăbăcaru) și *Lothar Ackermann* (Ovidiu Crișan), doi paria ai noii societăți rezultate prin unificare, ceilalți sunt un cuplu „oficial”, soții *Terre*, persoane avute, fericiții posesori ai unui fiu, *Thomas*, subiectul/obiectul care îi va pune în legătură cu ceilalți doi. După ce facem cunoștință și cu unii și cu alții, aflăm că *Horst*, îngrijitor al unui strand, găsește pe „teritoriul” lui cadavrul unui tânăr, despre care știe că provine dintr-o familie bogată. Contaminat de scenariile ce înfloresc pe sticla televizoarelor, el hotărăște să facă din această întâmplare „șansa” vieții lui, așa că ia cadavrul și îl pune la păstrare în camera pe care o împarte cu *Lothar*, hotărât să ceară o recompensă zdravănă. Se dezlănțuie o întregă avalanșă de „procedee” specifice – telefoane anonime, scrisori cu colaje de litere decupate, supravegheri prin găurile din ziare, tot arsenalul filmelor polițiste de duzină, pus în aplicare de doi bieți oameni în viața cărora nu se întâmplă nimic și care au, cu acest prilej, *the time of their life*, cum zice americanul. De cealaltă parte a „baricadei”, se află în tot acest timp un cuplu bizar stilizat de autor (procedeu accentuat de viziunea lui Vlad Massaci), o femeie supusă violențelor și umilințelor de către soțul ei, un ins pervers, de o sexualitate incertă (adus în scenă

de Pompiliu Ștefan), pe scurt, un menaj minat de lipsa oricărui sentiment, cu gesturi, obiceiuri și teme de conversație fixe, înghețate parcă într-un ritual îngrozitor, *cina*, ca o culme a indiferenței cu mască amabilă pe care o afișează unul față de altul. Nici măcar dispariția fiului nu tulbură cu nimic groaznicul ritual, micile revolte ale *Inei* (excelent interpretată cu temperament înăbușit de Clara Flores, în primul ei rol pe scena nemțeană) se sting la fel de repede cum au început. Cei doi sunt priviți sarcastic de autor, descriși „la rece”, construiți printr-o accentuare a grotescului gesturilor și atitudinilor. Prin contrast, *Horst* și *Lothar*, cu tot limbajul lor colorat, asemănător cu cel al boschetarilor de la noi, ne devin mai apropiați prin umanitatea lor autentică; știm că ei acționează numai din disperare, că au remușcări, îndoieli, temeri, adică, până la urmă, viață. Nu e prima dată când tandemul Tudor Tăbăcaru–Ovidiu Crișan funcționează perfect într-un spectacol; cei doi îmbracă hainele de paria cu o naturalețe uimitoare, astfel încât licențiozitățile de limbaj sună extrem de firesc – și deloc vulgar, pentru că în spatele vorbelor e mereu un gând – în rostirea lor. Un rol foarte important în spectacol, chiar dacă nu ar „da” foarte bine într-un CV, este cel al cadavrului, care e mereu prezent în scenă, regizorul subliniind prin jocul pe care i-l impune (și pe care îl însoțește cu

o bizară lumină albastră) grotescul situațiilor. În interpretarea lui Victor Giurescu, *Thomas Terre* devine un mort simpatic, un fel de animăluț de casă al celor doi răpitori ai săi, care îl văd ca pe un prieten în singurătatea lor (risipită din când în când de *Lothar* cu ajutorul lui *Moni*, o păpușă gonflabilă ce-ține loc de prietenă).

În spațiul scenic mobilat la un moment dat cu un zid, ca o amintire, însă un zid acoperit de graffiti (scenografia îi aparține debutantului Viaceslav Vutcariov) se confruntă două lumi atât de diferite în aparență și totuși înspăimântător de asemănătoare. Și de o parte și de cealaltă se află oameni puternic tarați, din care viața s-a scurs din diferite motive, oameni care și-au pierdut bucuria, motivația de a-și duce viața mai departe, oameni goi pe dinăuntru, continuându-și existența stearpă în virtutea inerției. Poate văzându-i, fără retușuri, așa cum ni-i arată Bukowski prin intermediul talentaților actori nemțeni, mai avem o șansă de a nu deveni la fel ca ei. Asta mi-ar plăcea mie să văd.

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț – La Dallas de Oliver Bukowski. Regia: Vlad Massaci. Scenografia: Viaceslav Vutcariov. Ilustrația muzicală: Cristian Juncu. Cu: Tudor Tăbăcaru, Ovidiu Crișan, Clara Flores, Pompiliu Ștefan, Victor Giurescu. Data premierei: 18 decembrie 1999.